

Nehemia 4: (NBV 1-16) (NBG 7-22)

Broeders en zusters,

Traditiegetrouw wordt op deze eerste zondag van de maand oktober een Israëlzondag gehouden. Op deze manier willen we als gemeente van Jezus Christus onze verbondenheid met het volk Israël uitdrukken. Want de geschiedenis van dit bijzondere volkje is ook onze geschiedenis. Want de God die wij dienen is de God van Israël. Gods verlossingsplan van de wereld, loopt via Abraham, Izaak, Jakob, het volk Israël. En uit dat volk is de Here Jezus voortgekomen. En vanuit Jeruzalem is de boodschap van het Evangelie de wereld ingegaan.

Vanmorgen willen we ons richten op een roerige tijd in de geschiedenis van Gods volk. Maar om de gebeurtenissen te plaatsen maken we even een paar grote passen door de geschiedenis. Nadat Mozes het volk door de woestijn had geleid naar het beloofde land is onder leiding van Jozua het land ingenomen. In de eeuwen die daarop volgden heeft Israël eerst een tijd geleefd onder de leiding van de Richteren of zoals de NBV zegt de 'rechters'. Na de rechters brak de tijd van de koningen aan. Al gauw splitste het rijk. Er ontstond een 10-stammen en een 2-stammen rijk. De 2-stammen zijn altijd geregeerd door het huis van David. En het was in die koningentijd dat eerst de 10 stammen van Israël werden weggevoerd naar Assyrië en jaren later de 2 stammen naar Babel. Toen de macht van Babel voorbij was en de Meden en de Perzen het voor het zeggen kregen, gaf de Perzische koning Kores toestemming aan de ballingen om weer terug te keren naar hun grondgebied. Toen is onder leiding van Zerubabel en Ezra de tempel van Jeruzalem herbouwd en nu belanden we midden in de geschiedenis van Nehemia. Nehemia was een schenker aan het hof van de Perzische koning Artasasta toen God hem riep om de muur van Jeruzalem te gaan herbouwen. Ik heb al eens eerder hier geprekeerd over de roeping van Nehemia. Prachtig om te zien hoe er al biddend het plan ontstond om iets te gaan doen aan de nood in Jeruzalem. God legt hem dat op zijn hart en Nehemia gehoorzaamt en geeft zijn baan op en gaat op weg. En vanaf het moment dat Nehemia zijn neus laat zien in Jeruzalem krijgt hij te maken met tegenstand. Dat kunnen we lezen in Nehemia 2:10:

Toen Sanballat uit Bet-Choron en Tobia, zijn Ammonitische dienaar, hoorden dat er

iemand was gekomen die het welzijn van de Israëlieten wilde bevorderen, waren ze hierover zeer ontstemd. Hier gaat het nog om twee mensen, Sanballat en Tobia. Niet de eerste de besten trouwens, Sanballat was de stadhouder van Samaria en de slaaf Tobia was wel een hoge regeringsfunctionaris. In de loop van dit bijbelboek zien we het aantal tegenstanders toenemen, maar ook de manier waarop er tegenstand wordt geboden. Maar eerst even iets over de reden van de tegenstand. Is dat u ook opgevallen? De reden was dat er iemand gekomen was die het welzijn van de Israëlieten wilde bevorderen. Wie het welzijn zoekt van Israël krijgt te maken met tegenstand. Dat was toen zo en dat is ook nooit veranderd. Naar mijn overtuiging komt dit omdat het hier niet om gewone strijd gaat, maar om een geestelijke strijd. De haat tegen Israël is haat tegen de God van Israël. Ik zei net al dat het aantal tegenstanders steeds meer toeneemt. In hoofdstuk 2:10 waren het alleen Sanballat en Tobia, in het 19^e vers is er al versterking gekomen in de persoon van de Arabier Gesem. Deze Gesem is waarschijnlijk de stadhouder van Arabië of Idumea. En net in hoofdstuk (NBV 4:1) (NBG 4:7) hebben we gelezen dat Sanballat en Tobia worden bijgestaan door Arabieren, Ammonieten en de Asdodieten. Asdod is een Filistijnse stad. U weet misschien wel, die stad waar ooit de ark van God in de tempel van de afgod Dagon was neergezet. Het beeld van Dagon viel toen tot twee maal voorover voor de ark. Die Asdodieten zijn dus Filistijnen. Nu is er voor de bouwers van Jeruzalem al dreiging van vier kanten. Sanballat uit Samaria, dat is het noorden, de Arabieren uit het zuiden, de Ammonieten uit het oosten en Asdod uit het westen. Op dezelfde manier werd vlak na de 2e Wereldoorlog in 1948 de jonge staat Israël, net één dag oud, en thuishaven voor de overlevenden van de Holocaust, aangevallen door vijf landen: Egypte, Jordanië, Syrië, Irak en Libanon. Na 24 eeuwen had God die belofte van Nehemia 1:9 waargemaakt, *ik zal jullie terughalen en bijeenbrengen op de plaats die ik heb uitgekozen om er mijn naam te laten wonen.* Door een wonder werd de aanval afgeslagen, en bleef de staat Israël overeind.

Terug naar de tijd van Nehemia. Behalve dat het aantal tegenstanders toenam werd de manier waarop er tegenstand geboden werd ook steeds heviger. In hoofdstuk 2:10 staat dat de tegenstanders ontstemd waren. In 2:19 begonnen de tegenstanders de bouwers te bespotten en uit te lachen. In (NBV 3:33) (NBG 4:1) werd er ook bespot, maar er staat bij dat de tegenstanders woedend zijn. In (NBV

4:2) (NBG 4:7) staat ook weer dat ze woedend zijn, maar ook dat ze samenspannen om eendrachtig Jeruzalem aan te vallen en er verwarring te stichten. Men had het plan opgevat om Jeruzalem onverhoeds aan te vallen en de mensen te doden, zodat het werk zou stoppen. En de tegenstanders lijken succes te hebben, met hun werkwijze. Want de bouwers begonnen te klagen. Waarschijnlijk zijn de woorden van (NBV vs. 4) (NBG vs. 10) een klaagzang: *De sjouwers zijn uitgeput, het puin is te zwaar. Nooit zal het ons lukken de muur te herstellen.* Moet u zich eens voorstellen wat voor sfeertje er dan in Jeruzalem zal hangen. Dreigende tegenstanders, en ondertussen werd er onder het volk geklaagd dat het werk te zwaar is en dat het nooit zal lukken de muur te herstellen. Je zult maar in Nehemia's sandalen staan. Terwijl in (NBV 3:38) (NBG 4:6) nog te lezen was dat het volk vastbesloten was door te gaan, de NBG vertaling zegt zelfs dat het volk lust had om te werken, is het nu helemaal gedaan met de werklust. En dat terwijl de muur al tot op halve hoogte was hersteld.

In hoofdstuk 6 lezen we nog weer over een poging van Nehemia's tegenstanders. Dit keer een 'ouwejongenskrentebrood' methode. Nehemia wordt uitgenodigd voor een vredesconferentie. En de laatste tegenstand waar Nehemia mee te maken kreeg was van binnen uit. Sanbalat en Tobia hadden een paar priesters omgekocht en deze priesters probeerden Nehemia te verleiden om in de tempel te vluchten.

Wat voor ons ontzettend leerzaam is, is hoe Nehemia omging met de tegenstand. En ook daarin is verschil, de manier waarop Nehemia reageert is afhankelijk van de mate van tegenstand. Toen de tegenstand in 2:10 alleen nog maar bestond uit boosheid deed Nehemia helemaal niets. Maar toen in 2:19 de tegenstanders begonnen te spotten en uit te lachen en er dus verbaal tegenstand kwam, was de reactie van Nehemia ook verbaal: *het is de God van de hemel die ons doet slagen. Wij zijn dienaren, beginnen met de herbouw. U hoort niet in Jeruzalem, u kunt er geen rechten laten gelden, hier is niets dat aan u herinnert.* Toen in (NBV 3:33)(NBG 4:1) de bespottingen heviger werden, veranderde de reactie van Nehemia ook. Hij gaat bidden. *Hoor, onze God, hoe wij worden veracht! Laat hun hoon op hun eigen hoofd neerkomen. Voer hen weg in ballingschap, geef hen prijs aan plunders. Dek hun misdaden niet toe, zie hun zonden niet door de vingers, want ze hebben degenen die de muur herstellen zwaar beledigd.*

Met dit soort gebeden hebben we altijd wel een beetje moeite. Of misschien wel heel veel moeite. Zo'n gebed om wraak. In Psalm 137 zien we iets soortgelijks. Daar prijzen de ballingen in Babel de mensen gelukkig die de kinderen van Babel te pletter zullen slaan tegen de rotsen. Toch moeten we dat deze oudtestamentische gelovigen niet al te zeer kwalijk nemen. Zij wisten nog niet van de Here Jezus die ons leerde onze vijanden lief te hebben. Bovendien was hun gebed geen gebed om blinde wraak maar een gebed om recht. De gevangenen in Babel uit Psalm 137 werden bespot door de soldaten van Babel: zing nog eens een liedje van Sion. Dat is de plaats van de tempel. De reactie was ook: Hoe zouden wij een lied van de HERE zingen? Hun gebed was als het ware een roep naar God om niet met Zich te laten sollen. En datzelfde zien we nu bij Nehemia ook. In de (NBV) (NBG) vertaling zien we dat niet zo duidelijk. Er staat dat ze degenen die de muur herstelden beledigden. In de SV staat echter dat ze God getergd hebben, staande tegenover de bouwlieden. Nehemia beschouwde de bespottingen van de vijand als een belediging van God. Want het werk waarmee hij bezig was, was Gods werk. Dat proef je ook wel als er in (NBV 3:34) (NBG 4:2) spottend gevraagd wordt of de Joden denken te gaan offeren. Blijkbaar was de tempel onder Ezra en Zerubabel wel herbouwd, maar was de offerdienst nog steeds niet ingesteld. Die bespottingen waren een rechtstreekse belediging van de dienst aan God. En dat sneed Nehemia door zijn ziel en maakte dat hij God aanriep, om op te komen voor Zijn eigen recht. In ieder geval kunnen we wel leren van Nehemia's houding. Zolang de tegenstand uit bespottingen bestaat, levert hij de spotters aan God over. Hij gaat geen eigen rechter spelen. God zal oordelen. Maar zodra de tegenstanders de tegenstand gaan opvoeren en het plan opvatten om ten strijde te trekken tegen Jeruzalem, beperkt Nehemia's reactie zich niet tot gebed. Er komt een moment dat gebed niet voldoende is. Hij stopt niet met bidden, (NBV 4:3) (NBG 4:9) dat moet je blijven doen, maar hij zet ook een wacht uit. Ik vind dit een stuk bijbelse nuchterheid en dat is toe te passen in heel veel situaties. Je bidt, je verwacht het van God. In (NBV 4:8) (NBG 4: 14) roept Nehemia het volk op het oog gericht te houden op de HEER, maar hij zegt ook dat er eventueel gestreden moet worden. Dat gaat samen op. Handen vouwen en handen uit de mouwen. Hoewel de uitspraak 'ora et labora' (bid en werk) voor zover ik weet niet in de bijbel voorkomt is het hier wel van toepassing. Ik heb alleen in 2 Tess. 3 een titel van een hoofdstuk kunnen vinden 'bidden en werken', maar ja, die titel is er door de

Bijbelvertalers boven gezet en stond dus niet in de grondtekst. Ik zei al dat deze nuchterheid in veel situaties is toe te passen. Denkt u maar aan de discussie rondom gebedsgenezing. Er zijn christelijke kringen waar men aidspatiënten adviseert te stoppen met hun medicijnen omdat ze genezen zouden zijn. Ook is er wel schade aangericht door kankerpatiënten te laten stoppen met de behandeling, God geneest. Ik leer hier van Nehemia dat je zeker moet bidden om genezing. Maar dat neemt niet weg dat je ook je verantwoording moet nemen. Wapen je er tegen dat de ziekte doorgaat. En dat betekent eenvoudigweg, ga naar de dokter, en bidt ondertussen om wijsheid voor de dokter en zegen over de behandeling. En als God die behandeling dan zegent mogen we ook reageren op Nehemia's manier. Want toen de vijand merkte dat Nehemia die wacht had uitgezet zagen ze af van hun inval. En Nehemia zegt dan niet 'zo mensen, dat hebben we toch maar even goed gedaan...'. Nee, Nehemia geeft God de eer. Hij zegt zelfs dat God het plan van de vijand had verijdeld. (NBV 4:9) (NBG 4:15)

Ik vertelde net al dat in hoofdstuk 6 vermeld wordt over een poging van Nehemia's tegenstanders om een soort vredesconferentie te beleggen. Ze stuurden de boodschap: *Onder de bevolking gaat het verhaal dat u met de Joden een opstand voorbereidt en dat u daarom de muur opbouwt. Volgens dezelfde bron zou u hun koning willen worden en laat u zelfs profeten optreden die, met een verwijzing naar u, in Jeruzalem verkondigen dat Juda een koning heeft! Welnu, zoiets zal ook de koning ter ore komen. Laten wij daarom toch eens overleggen.* Dit was pure bangmakerij en Nehemia gaat er niet op in, maar gaat voortvarend verder met het werk aan de muur. Hij laat zich niet afleiden, hij heeft wel wat beters te doen. Hij houdt zijn ogen gericht op de taak die God hem opgedragen heeft. Daar zit ook nog wel een les in. Wat houdt ons af van het dienen van God. Hoeveel tijd besteden wij aan zo maar een beetje computeren en zappen voor de t.v. Of ben ik de enige die af en toe zo'n onbevredigend gevoel heb en me afvraag of ik deze avond niet anders, beter had kunnen besteden. Hoeveel tijd heb jij voor de eeuwigheid?

De laatste poging van Nehemia's tegenstanders was er één van omkoperij. De priester zouden Nehemia aanraden in de tempel te vluchten omdat men zou komen om hem te doden. Ook deze poging onderkent Nehemia. Hij doorzag dat de priesters waren omgekocht. Hij begreep maar al te goed dat hij niet in de tempel mocht

komen. Hij was immers geen priester. En in Numeri 18:7 staat nadrukkelijk dat alleen de zonen van Aäron in de tempel mochten komen. En iedere onbevoegde, die te dicht bij het heiligdom komt moest gedood worden. En bovendien, maar dat weten we niet zeker, is het niet uitgesloten dat Nehemia een ontmande was, een eunuch. Een ontmande mocht niet in de tempel komen. Eén ding is wel zeker, Nehemia kende zijn bijbel. Hij liet zich niet door angst leiden maar door Gods Woord. En daarin is hij een geweldig voorbeeld voor ons. Dit doet denken aan de Here Jezus, toen Hij met tegenstand te maken had tijdens de verzoeking in de woestijn door de duivel. Tot drie maal toe gaf Hij ten antwoord 'er staat geschreven dat...'. Gods woord lezen en bestuderen helpt je om weerstand te bieden aan de tegenstander van God.

We hebben samen gekeken naar Nehemia's lessen, hoe om te gaan met tegenstand. Het belang van gebed is genoemd, maar ook de noodzaak om een daad te stellen en een wacht uit te zetten. Nehemia bleef op zijn doel gericht en liet zich niet verleiden en ten slotte wist hij wat Gods Woord zei, en dat weerhield hem te zondigen. Lessen te over, ook voor ons persoonlijk.

Ik ben de preek begonnen met de vermelding dat het Israëlzondag is. Nehemia kreeg tegenstand omdat hij iets goeds deed voor de Israëlieten. Het voorbeeld van Nehemia heeft ook iets te zeggen over onze houding ten opzichte van Gods volk. Nog niet zo lang geleden ontmoette ik een Joodse man. Ik was hem al vaker tegengekomen terwijl ik mijn hond uitliet. Zijn eerste hond heette Mazzel en de hond die hij nu heeft Gabber. Joodse woorden en dat maakte dat ik een gesprekje aanknoopte. Deze man bleek nog niet lang geleden een toespraak te hebben gehouden tijdens een herdenking van de kristalnacht in Duitsland. Ik heb z'n toespraak gelezen. Daarin was te lezen hoe hij familie verloor, maar ook de passiviteit van de kerk in Duitsland. Schokkend. Ik begrijp de afkeer die deze zoon van Abraham heeft van de christelijke kerk. Maar het doet me ook verdriet. De kerkgeschiedenis is vol van misdragingen en nalatigheid ten opzichte van het Joodse volk. Laten wij leren van Nehemia's lessen. Bidden. Bidden voor Gods volk. Bidden voor de vrede van Jeruzalem. Waakzaam zijn. God gaat nog steeds zijn weg met zijn volk. In het verstaan van de tijd waarin we leven neemt Israel een wezenlijke plaats in. En het bestuderen van Gods woord. Want in dat woord ontmoeten we Jezus.

Geboren uit een eenvoudig Joods meisje. De verloofde van een Joodse timmerman.
En dankzij deze Joodse man uit Nazareth mogen wij delen in de zegeningen aan het
Joodse volk toegezegd. En omdat al deze zegeningen ons zijn toegekomen via het
Joodse volk zullen wij net als Nehemia het goede moeten zoeken voor Gods volk.

Amen

September 2009

G.P. Hartkamp

Wapenveld